

Oplegger: Energie-infrastructuur

Onderwerp	Energie-infrastructuur
Opdrachtgever	De Friese Energietafel
Inbrenger/Opsteller	 /
Aantal pagina's:	3
Op agenda	BOFET 16 november 2023

Mededelingen

- Brief Provincie aan FET inz. startdocument d.d. 19-09-2023 (**bijlage 4.a**)
- Stand van zaken netcongestie – persconferentie EZK/Netbeheer Nederland 18 oktober 2023
- Er wordt 2x per jaar overleg gepland tussen de directies Liander en TenneT met de co-voorzitters van de FET en de energie-ambassadeur
- De Provincie heeft een zienswijze ingediend op het Nationaal Programma Energie (NPE)

Agendapunten- en besluitpunten

1. Richtinggevende principes Energievisie

Met elkaar werken we toe naar richtinggevende principes voor de Energievisie. Op basis van de uitkomsten van vandaag gaan we de Energievisie verder uitwerken. Op het BOFET van 21 maart wordt het concept-Energievisie met ontwikkelpaden aan u voorgelegd.

- Het doel en proces van het opstellen van de energievisie (5 min.)
- Vaststellen rode lijnen Energievisie (45 min.) (zie **bijlage 4.1 a en b**)
- Vervolgproces (10 min.)

2. Uitwerking besluitvormingsroute Energievisie

Consultatie: heeft het BOFET op- of aanmerkingen over de uitgewerkte stappen?

De besluitvormingsroute voor de Energievisie is op hoofdlijnen bestuurlijk vastgelegd in het Startdocument. In de memo (**bijlage 4.2**) is deze verder uitgewerkt met meer detail over momenten van informeren en consultatie van bestuurders, FEA-leden, volksvertegenwoordiging en stakeholders buiten de FET. Tussen vandaag 16 november en het BOFET van 21 maart kan een BOFET extra worden gepland voor tussentijdse raadpleging over het concept Energievisie, als u dat wenst.

3. Ter informatie: vrijgeven Kennisdocument

Als onderdeel van de opstelling van de visie is een kennisdocument opgesteld. Het document is alleen nog gedeeld binnen de FET. Het document bevat geen bestuurlijke besluitpunten, wel inhoudelijke informatie. Deze informatie is ook waardevol voor derden (inclusief volksvertegenwoordigers) in de aanloop tot de bespreking en vaststelling van de visie. Het Kennisdocument (**bijlage 4.4.1**) met aanbiedingsbrief van de co-voorzitters wordt ter informatie naar de colleges/DB verstuurd. Zij kunnen zelf beoordelen of ze het document actief willen delen

met volksvertegenwoordigers. In dat geval wordt dit openbaar en dient dit met zorgvuldige communicatie (wat het document is en wat het niet is) te worden begeleid. Met de aanbiedingsbrief wordt ook de Handreiking Elektriciteitsstations (**bijlage 4.4.2**) aangeboden.

4. Ter informatie: aanbieden 'Handreiking Elektriciteitsstations Fryslân' aan colleges met een aanbiedingsbrief

De 'Handreiking Elektriciteitsstations Fryslân' (**bijlage 4.4.2**) met aanbiedingsbrief van de co-voorzitters wordt aan de colleges/DB aangeboden. Colleges zullen worden gevraagd om aandacht te hebben voor de aanpak beschreven in de Handreiking. Met deze aanbiedingsbrief wordt tegelijkertijd het Kennisdocument (**bijlage 4.4.1**) aangeboden.

Algemene toelichting

Het speerpunt Energienetwerk van de Friese Energietafel bestaat uit drie onderdelen: Slimmer, Sneller en Programmeren.

1. Het onderdeel Programmeren, het Integraal programmeren Energie-infrastructuur, wordt in stappen uitgevoerd.

Het Integraal programmeren is gestart met het opstellen van een Startdocument, waarin de aanpak van het Integraal programmeren staat beschreven. GS hebben het Startdocument op 19 september 2023 vastgesteld (**zie bijlage 4.a**).

Stap 1 'het vergroten van inzicht' is ambtelijk uitgevoerd. De werkgroep Data en werkgroep Integraal programmeren hebben onder leiding van adviesbureau Berenschot, en in samenwerking met de netbeheerders, deelnemers van de FET en bij de sectoren, data opgehaald, geanalyseerd en visueel weergegeven. Dit heeft geleid tot een **Kennisdocument (zie bijlage 4.4.1)**. Dit document bevat informatie over de huidige en verwachte energievraag en het -aanbod van verschillende sectoren als bedrijven, landbouw, mobiliteit en de gebouwde omgeving. Hierbij wordt niet alleen ingegaan op elektriciteit, maar ook op gassen en warmte. Het doel van het Kennisdocument is om een gezamenlijk kennisbasis te hebben waarop de Energievisie kan worden gebaseerd. Het bevat nadrukkelijk alleen informatie en geen bestuurlijke keuzes.

Stap 2 'het opstellen van een Energievisie' is van start gegaan met het ophalen van inzichten en principes ten aanzien van het energiesysteem van de toekomst, ambtelijk op de FETte werkdag 5 oktober en bestuurlijk op het BO FET extra van 18 oktober. Op het BOFET van 16 november wordt hier vervolg aangegeven. Een mix van wenselijke scenario's zullen dan worden voorgelegd en besproken, evenals de consequenties ervan voor het bereiken van de doelen.

Besluitvorming en consultatie Een Energievisie, de visie die zicht geeft op het Friese energiesysteem van de toekomst, grijpt in op het hele systeem in Fryslân, niet alleen sociaal, economisch, maar ook ecologisch. Daarom is het van groot belang dat we een procedure hebben waarbij alle belanghebbenden goed kunnen meedenken en meedoen aan het opstellen ervan. De **memo Besluitvorming, consultatie en participatie (zie bijlage 4.2)** beschrijft dit belang en geeft een overzicht van de voorgenomen procedure. Deze procedure is een uitwerking van de procedure op hoofdlijnen uit het Startdocument.

2. Voor het onderdeel Sneller heeft de werkgroep Versnellen een **Handreiking voor de locatiekeuze en landschappelijke inpassing elektriciteitsstations (bijlage 4.4.2)** opgesteld. De versnelde toename van de vraag naar elektriciteit en de snelle opkomst van de opwek van duurzame elektriciteit zorgen voor een grote druk op het elektriciteitsnet. Systeemstudies laten zien dat de elektriciteitsvraag in 2050 minimaal zal zijn verdubbeld. Om buurten, wijken en gebieden toekomstvast te maken moet Liander vele nieuwe verdeelstations, duizenden middenspanningsstations (transformatorhuisjes) en tienduizenden kilometers kabels aanleggen. Het vinden van geschikte locaties voor stations is lastig. Omdat de nood hoog is, willen Liander, Provincie Fryslân, de gemeenten in Fryslân en Wetterskip samen op een constructieve wijze, met oog voor de omgeving, zo snel mogelijk stappen maken. Met de voorliggende handreiking stellen de partijen met elkaar een heldere werkwijze op en gebiedsspecifieke richtlijnen vast, zodat de locatiekeuze en het ontwerp van elektriciteitsstations recht doen aan de ruimtelijke kwaliteit van het Friese landschap. Een snelle en zorgvuldige procedure wordt behaald door vroeg in het proces met elkaar om tafel te zitten.

Wat staat er in de handreiking?

De handreiking is opgebouwd uit drie delen. Deel 1 'Hoe zit dat?' bevat achtergrondinformatie over het elektriciteitsnet, elektriciteitsstations, de omvang van de opgave en de afspraken die gemaakt zijn bij het opstellen van deze handreiking om op een constructieve wijze, met oog voor de omgeving, zo snel mogelijk het energie-netwerk uit te breiden.

In deel 2 en deel 3 wordt ingegaan op wat randvoorwaardelijk is voor een goede ruimtelijke inpassing. Deels bestaat dit uit een werkwijze: hoe werken we samen om de inpassing van elektriciteitsstations te kunnen versnellen met oog voor participatie en behoud van ruimtelijke kwaliteit? Anderzijds wordt ook gekeken naar wat van belang is bij de ruimtelijke inpassing van verschillende elektriciteitsstations. Hier zijn ruimtelijke uitgangspunten en een locatieladder voor ontwikkeld, welke netbeheerders, overheden en ontwerpers helpen hun keuzes transparant en helder te onderbouwen.

Vervolgtraject

Na het BO FET wordt de handreiking opgestuurd naar de Friese colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijkse bestuur Wetterskip Fryslân met het advies om aandacht voor de aanpak, beschreven in de Handreiking, te hebben.

Daarnaast wordt de implementatie van de handreiking via een informele route geborgd: er wordt een bijeenkomst georganiseerd voor de ambtenaren van alle Friese gemeenten en Provincie voor wie het document is bedoeld.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen